

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Bartkowiak

Sędziowie: Małgorzata Ziolecka

Małgorzata Winkler - Galicka

3 Protokolant: prot. sąd. Angelika Kubiaczyk

5przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Marii Jagielskiej-Kranc

6po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2022 r.

sprawy **R. R. (1)**

oskarżonego z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

7od wyroku Sądu Rejonowego w Złotowie

z dnia 15 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 15/22

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego I. Z. kwotę 840 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.
3. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł oraz wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 300 zł.

Małgorzata Winkler - Galicka Hanna Bartkowiak Małgorzata Ziolecka

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 1029/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Złotowie z dnia 15 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 15/22

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)	

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p>Rażąca niewspółmierność orzeczonej kary polegająca na orzeczeniu kary wyjątkowo surowej (bezwzględne pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy) oraz zakazu prowadzenia pojazdów w wymiarze 5 lat, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności sprawy oraz nowych, ujawnionych okoliczności, winna prowadzić do tego, że wobec oskarżonego powinna zostać orzeczona kara w wymiarze 1 roku z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz zakaz prowadzenia pojazdów w wymiarze 3 lat.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła wskazań zawartych w apelacji o niewspółmierności kary oraz środka karnego orzeczonych w stosunku do oskarżonego R. R. (1). Sąd Rejonowy dokonał trafnej oceny stopnia zawinienia oraz stopnia społecznej szkodliwości zarzucanego oskarżonemu czynu. Zostały wzięte pod uwagę przy tej ocenie wszystkie kwantyfikatory mające wpływ na stopień społecznej szkodliwości</p>		

czynu wymienione w art. 115 § 2 kk. Obrońca podważając słuszność rozstrzygnięcia o karze i środku karnym zwracał uwagę jedynie na okoliczności korzystne dla podsądnego, jednocześnie pominął te czynniki, które przemawiały na niekorzyść sprawcy tragicznego w skutku wypadku drogowego. Taka niepełna i jednostronna ocena nie mogła spotkać się z aprobatą Sądu odwoławczego. Z kolei Sąd I instancji uzasadniając powody wyboru takiego a nie innego wymiaru kary przekonująco i w sposób zobiektywizowany podał powody swojej decyzji, które w ocenie Sądu II instancji były słuszne.

Warto zatem przypomnieć najistotniejsze kwestie dotyczące przebiegu zaistniałego wypadku, do którego doprowadził oskarżony. W dniu 8 listopada 2021 r., w Z., przy mokrej nawierzchni jezdni i padającym deszczu R. R. (1) kierował samochodem A. (...), jadąc ulicą (...). Zbliżając się do oznakowanego przejścia dla pieszych i znając te okolice, podsądny nie zachował szczególnej ostrożności, do czego zobowiązywały go przepisy art. 3 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, nie ustąpił pierwszeństwa pieszej M. Z. na przejściu dla pieszych, poruszając się przy tym z prędkością niedostosowaną do warunków drogowych, potrącił ją na pasach, w wyniku doznanych obrażeń ciała w/wym zmarła. Podkreślenia wymaga, że w chwili bezpośrednio poprzedzającej to zdarzenie, wedle oszacowania przez biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych R. A., sprawca poruszał się z prędkością rzędu 58 - 70 km/h, w miejscu gdzie obowiązywała administracyjna

prędkość dopuszczalna do 50 km/h. Nie spostrzegł on w ogóle pieszej aż do momentu uderzenia jej na przejściu dla pieszych. Jak zaś obliczył wspomniany wyżej biegły, piesza była na jezdni do tego momentu około 2,8 sekund i przeszła w tym czasie 5,3 metra. Nie stwierdzono przy tym żadnego przyczynienia się do wypadku z jej strony. Co więcej, gdyby oskarżony tylko zwolnił zbliżając się do tego przejścia dla pieszych do 43 km/h zdążyłby zatrzymać pojazd przed pokrzywdzoną. Niestety oskarżony nie zwolnił, a hamowanie nastąpiło dopiero przy kontakcie pieszej z pojazdem. Jak z powyższego wynika, oskarżony naruszył szereg elementarnych norm i zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wyłącznie ze swej winy doprowadził do wypadku drogowego, w którym zginął człowiek. Nie usprawiedliwia oskarżonego w najmniejszym stopniu to, że piesza miała ubiór w ciemnych barwach bez elementów odblaskowych, gdyż przecież nie poruszała się po poboczu. Okoliczności te były bardzo istotne i nie mogły zostać pominięte przy rozważaniach odnośnie wymiaru kary odpowiedniego do rodzaju i wagi czynu za jaki odpowiada w tej sprawie oskarżony R. R. (1). Sąd Rejonowy uczynił więc prawidłowo biorąc pod uwagę wszystkie omówione wyżej kwestie, nadając im odpowiednie znaczenie przy kształtowaniu kary. Należy podkreślić, że pełną winę za zaistniały, tragiczny w skutkach wypadek samochodowy ponosi oskarżony, który wykazał się nieodpowiedzialnością, naruszając szereg istotnych norm regulujących zasady ruchu drogowego. Skutek zachowania oskarżonego rodzajowo był najpoważniejszy, gdyż w wyniku wypadku zostało naruszone

najważniejsze dobro prawne jakim jest życie, a dodatkowo skutkami tego zdarzenia dotknięte zostały osoby bliskie zmarłemu (dzieci i konkubent). Wszystkie powyższe okoliczności zostały przypomniane aby unaocznić jak duży był w tym przypadku zarówno stopień winy jak i społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu.

Odnosząc się zaś do wskazań apelującego należało stwierdzić, że Sąd Rejonowy czyniąc rozważania co do wymiaru kary wobec R. R. (1) wziął pod uwagę także występujące w sprawie okoliczności łagodzące i nadał im odpowiednią rangę. obrońca podkreślał zwłaszcza okoliczność, która pojawiła się po wydaniu zaskarżonego wyroku, tj. akt pojednania oskarżonego z córką ofiary wypadku E. Z., wobec której oskarżony wyraził żal i skruchę, a dodatkowo zwrócił uwagę na aspekt finansowy, tj. że oskarżony uregulował wobec w/wym zadośćuczynienie i zwrot kosztów postępowania w całości orzeczone w zaskarżonym wyroku. Do apelacji załączono pismo z dnia 13 lipca 2022 r. zatytułowane (...), które poświadcza powyższe i zawiera zapis, że E. Z. nie sprzeciwia się ewentualnemu zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego (k. 280). Apelujący obrońca złożył też deklarację od oskarżonego o chęci pojednania się również z synem zmarłej, występującym w sprawie w roli oskarżyciela posiłkowego. Zdaniem Sądu odwoławczego podniesiona kwestia postawy oskarżonego po popełnieniu przypisanego mu przestępstwa nie była wystarczającym powodem do uznania, że przy uwzględnieniu tej okoliczności in plus kara

orzeczona w zaskarżonym wyroku wobec oskarżonego R. R. (1) razi swoją surowością. Przed wszystkim bowiem należy dostrzec, że oskarżony już wcześniej złożył oświadczenie z przeprosinami dla bliskich zmarłej M. Z., przedłożone na rozprawie w dniu 15 czerwca 2022 r., które miał na uwadze Sąd Rejonowy wyrokując w sprawie. Natomiast zapłata kwoty 10.000 zł dla E. Z. to nic innego jak przyspieszone wykonanie wyroku Sądu I instancji w zakresie orzeczonego w pkt III środka kompensacyjnego w tej właśnie wysokości. Jak zatem słusznie wskazał organ niższej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, postawa sprawcy wobec bliskich zmarłej ofiary wypadku drogowego została doceniona przy wymierzaniu kary, jednak nie umniejszało to w sposób istotny negatywnych okoliczności obciążających, dotyczących zachowania oskarżonego w czasie wypadku. Konieczna i celowa w związku z tym okazała się kara w wymiarze przekraczającym graniczny rok pozbawienia wolności, do którego można rozważyć zastosowanie warunkowego zawieszenia wykonania kary, przy uwzględnieniu ustawowego zagrożenia dla przestępstwa z art. 177 § 2 kk (minimum kary to 6 miesięcy pozbawienia wolności maksimum 8 lat pozbawienia wolności). Oskarżony R. R. popełnił bowiem przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w sposób zasługujący na odpowiednio surowe ukaranie. Mianowicie, liczba i waga okoliczności obciążających uprawniała Sąd Rejonowy do sięgnięcia po takie rozwiązanie by orzeczona kara mogła spełnić wszystkie stawiane

jej cele i to nie tylko w zakresie prewencji indywidualnej, ale również generalnej. Jeszcze raz należy wyraźnie wskazać, że akt pojednania się sprawcy z jednym z członków rodziny zmarłej nie skłaniał do wydatnego złagodzenia kary, czego niesłusznie oczekiwał autor środka odwoławczego.

Podsumowując, wymiar kary dokonany przez Sąd I instancji uwzględnia wszystkie występujące w kontrolowanej sprawie okoliczności łagodzące i obciążające, nadając im odpowiednią rangę i znaczenie, a także odpowiednio je wyważa w połączeniu z dyrektywami z art. 53 kk za przypisane oskarżonemu przestępstwo z art. 177 § 2 kk. Podane w apelacji okoliczności korzystne dla sprawcy nie mogły samodzielnie, w oderwaniu od szerokiego katalogu okoliczności obciążających sprawcę (przemilczanych w apelacji), przesądzić o wymierzeniu kary w łagodniejszym wymiarze. Kara w wysokości wnioskowanej w środku odwoławczym nie spełniałaby wszystkich stawianych jej celów. Oskarżony wymagał odpowiednio surowej sankcji za poważne naruszenie kilku podstawowych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz tragiczny skutek jego zachowania. Łagodniejsza kara mogłaby wręcz zostać odczytana jako pobłażliwy stosunek wymiaru sprawiedliwości do tego typu przestępstw, gdzie przez nieodpowiedzialność i jawne nieprzestrzeganie reguł prawa przez kierującego pojazdem mechanicznym doszło do tragedii na drodze. Reasumując wszystko powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że kara w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 177 § 2 kk, choć

z pewnością dolegliwa, nie mogła w świetle wszystkich okoliczności badanej sprawy zostać uznana za niewspółmierną i rażąco surową.

Ponadto, żadnych zastrzeżeń nie można było mieć do wymiaru orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat. Orzeczenie tego środka karnego było fakultatywne, jednak trafnie Sąd Rejonowy uznał konieczność jego zastosowania oraz miarkował jego wysokość do okoliczności zdarzenia oraz predyspozycji oskarżonego jako kierowcy. Oskarżony swoim nieodpowiedzialnym zachowaniem, lekceważeniem przepisów ruchu drogowego gwarantujących bezpieczeństwo osób korzystających z przejścia dla pieszych doprowadził do śmierci człowieka. Nie ulega wątpliwości, że prowadzenie pojazdów mechanicznych przez takiego kierowcę zagraża bezpieczeństwu w komunikacji. Dlatego w celach prewencyjnych niezbędne jest wykluczenie R. R. (1) z ruchu drogowego jako prowadzącego pojazdy mechaniczne na odpowiednio długi okres czasu. Pięcioletni okres zakazu jest odpowiedni, gdyż czas ten ma uzmysłwić oskarżonemu kategoryczną konieczność przestrzegania wszystkim norm ruchu drogowego, zachowywania szczególnej ostrożności w trakcie poruszania się samochodem po drogach publicznych, a dodatkowo wzmocnić efekt prewencyjny orzeczonej kary zasadniczej. Mylił się zatem obrońca w apelacji twierdząc, że pięcioletni okres zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych miałby uzasadnienie gdyby oskarżony umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu

<p>ładowym lub w inny oczywisty sposób zlekceważył te zasady. Takie umniejszanie okoliczności obciążających występujących po stronie sprawcy, w tym faktu, że doszło do śmiertelnego potrącenia pieszej na przejściu dla pieszych, powodowało, że ocena co do wymiaru kary ze strony obrońcy okazała się mocno subiektywna i selektywna, a przez to nieprzekonywująca.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego orzeczenia poprzez obniżenie kary orzeczonej w pkt I i wymierzenie oskarżonemu kary 1 roku pozbawienia wolności, następnie warunkowe zawieszenie wykonania tej kary na okres 3 lat oraz obniżenie środka karnego orzeczonego w pkt II i wymierzenie oskarżonemu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższych wniosków z uwagi na całkowitą niezasadność omówionego zarzutu. Kara zasadnicza wymierzona oskarżonemu przez Sąd Rejonowy nie była, wbrew stanowisku apelującego, niewspółmierna i nie było żadnych powodów by ingerować w jej wymiar. Zresztą trudno nawet mówić o rażącej dysproporcji między karą orzeczoną a karą, o której wymierzenie zabiegał apelujący obrońca, gdy raptem dzieli je różnica 3 miesięcy. Z kolei kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczonego</p>		

środka karnego nie potwierdziła by zaistniały takie okoliczności, które rzeczywiście uzasadniałyby korzystną modyfikację wyroku i obniżenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych do 3 lat. Oskarżony choć nieumyślnie to jednak w drastyczny sposób złamał zasady Prawa o ruchu drogowym w istotnym obszarze tj. dotyczącym zapewnienia bezpieczeństwa pieszych przekraczających jezdnie w miejscach do tego specjalnie przeznaczonych.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>0.11.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w całości.</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Powodem utrzymania wyroku w mocy jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę lub uchylene wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.</p>	

0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	<p>Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 2 kpk do kosztów procesu należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika. Natomiast z art. 636 § 1 kpk wynika, że w sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego, wniesionego wyłącznie przez oskarżonego lub oskarżycielka posiłkowego, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi na ogólnych zasadach ten, kto wniósł środek odwoławczy, a jeżeli środek ten pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego – koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.</p> <p>Ustanowiony przez oskarżyciela posiłkowego I. Z. pełnomocnik wniósł na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 grudnia 2022 r. o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów pomocy prawnej udzielonej mu w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych. Przytoczone przepisy przemawiały za takim orzeczeniem i zasądzeniem od Skarbu Państwa na rzecz oskarżyciela posiłkowego I. Z. kwoty 840 zł. Wysokość kosztów została ustalona w oparciu o § 1 pkt 2, § 11 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.). Należność ta nie stanowi kosztów sądowych, tylko obok nich wchodzi w skład kosztów procesu.</p>

3.	<p>Zgodnie z art. 636 § 1 kpk w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego wniesionego przez oskarżonego ma on obowiązek ponieść koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa. Koszty te zgodnie z art. 616 § 1 kpk obejmują wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania oraz opłaty.</p> <p>Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł tj. ryczałt za doręczenie wezwań i innych pism, co wynika z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2013, poz. 663 ze zm.) i na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) wymierzył mu opłatę za II instancję w kwocie 300 zł.</p>
----	--

7. PODPIS

Małgorzata Winkler-Galicka Hanna Bartkowiak Małgorzata Ziolecka